

-
1. ☒ Ούλφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

*Κριτήριο αξιολόγησης
στα Λατινικά προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών Γ' Λυκείου*

1. Να μεταφράσετε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extrēmo discrimine quondam fuisse!»

- <<Μην πιστέψετε ότι κανείς θα φροντίσει για την πατρίδα αν εσείς οι ίδιοι δεν φροντίσετε για την πατρίδα. Θυμηθείτε ότι η πολιτεία στον έσχατο κίνδυνο βρέθηκε κάποτε.>>

quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim viēta et mollia, non matūra mox fiunt sed putria».

- Όσοι γεννιούνται σκληροί και πικροί, αργότερα γίνονται γινωμένοι και ευχάριστοι· αλλά όσοι γεννιούνται από την αρχή μαραμένοι και μαλακοί, δεν γίνονται αργότερα ώριμοι αλλά σάπιοι.

Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum ēmit.

- Ο Καίσαρας ενδιαφέρθηκε να αγοράσει πολύ το κοράκι· για είκοσι χιλιάδες σηστερτίους λοιπόν το αγόρασε.

Audītā salutatiōne Caesar dixit: «Domi satis salutatiōnum talium audio». Turn vēnit corvo in mentem verbōrum domini sui: «Oleum et operam perdidit». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

- Όταν άκουσε τον χαιρετισμό ο Καίσαρας είπε: " Στο σπίτι μου αρκετούς τέτοιους χαιρετισμούς ακούω". Τότε ήλθαν στο νου του κορακιού τα λόγια του κυρίου του: "Κρίμα στον κόπο μου". Σε αυτά τα λόγια ο Αύγουστος γέλασε και αγόρασε το πουλί για τόσο (μεγάλο ποσό), για όσο δεν είχε αγοράσει κανένα μέχρι τότε.

-
1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

«Congrediāmur, ut singulāris proelii eventu cernātur, quanto miles Latinus Rōmāno virtūte antecellat». Turn adulescens, viribus suis confisus et cupiditāte pugnandi permōtus, iniussū consulis in certāmen ruit;

- <<Ας μονομαχήσουμε, για να φανεί από την έκβαση της μονομαχίας, πόσο ο Λατίνος στρατιώτης ξεπερνά σε ανδρεία τον Ρωμαίο.>> Τότε ο νεαρός έχοντας εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και από την επιθυμία να πολεμήσει παρακινήμένος, παρά τη διαταγή του υπάτου όρμησε στον αγώνα.

Μονάδες 40

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

rem: δοτική και αφαιρετική ενικού **rei**, **re**

extrēmo discrimine: ονομαστική ενικού και κλητική πληθυντικού **extremum discrimen**, **extrema discrimina**

pomis: αιτιατική πληθυντικού **poma**

idem: γενική και αιτιατική ενικού θηλυκού γένους **eiusdem**, **eandem**

homo quidam: δοτική πληθυντικού **hominibus quibusdam**

milibus: ονομαστική πληθυντικού **milia**

sestertium: κλητική ενικού και αφαιρετική πληθυντικού **sestertie** / **sestertiis**

avem: αφαιρετική ενικού **ave** / **avi**

nobili genere: γενική και αιτιατική πληθυντικού **nobilium generum**, **nobilia genera**

eventu: γενική και δοτική ενικού **eventus**, **eventui**

Μονάδες 10 (20X0.5)

3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

meliōra: τους τρεις βαθμούς του επιρρήματος **bene**, **melius**, **optime**

matūra: τον αντίστοιχο τύπο του υπερθετικού βαθμού του επιθέτου (2 τύπους) και το επίρρημα στον θετικό βαθμό. **maturissima** / **maturrima**, **mature**

parem: αφαιρετική ενικού στον θετικό βαθμό του ίδιου γένους, αιτιατική πληθυντικού στον υπερθετικό βαθμό στο ίδιο γένος και το επίρρημα στον θετικό βαθμό. **pari**, **parissimas**, **pariter**

nobili: τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό **nobilissimo**

Μονάδες 5 (10X0.5)

4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο των ρηματικών τύπων):

-
1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

consulturum esse: το απαρέμφατο παρακειμένου της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας
consulturum fuisse

fore: γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα **sunto**

solēbat: γ' ενικό υποτακτικής μέλλοντα **soliturus sit**

didicit: α' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού στην παθητική φωνή **disceremur**

risit: β' ενικό μέλλοντα παθητικής φωνής **rideberis**

natus: απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής **nasciturum esse**

laccessitus est: γ' πληθυντικό παρακειμένου στην άλλη φωνή **laccessiverunt/-ere**

confisus: γ' ενικό προστακτικής μέλλοντα **confidito**

ruit: μετοχή μέλλοντα στην αφαιρετική ενικού **ruituro**

Μονάδες 9 (9X1)

5. **attulit:** Να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής όλων των χρόνων στην παθητική φωνή (για το γένος να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο του ρήματος).

afferris /-re , afferebaris/-re, affereris/-re, allatus es, allatus eras, allatus eris

Μονάδες 6 (6X1)

6. Να μεταφράσει η ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Id exemplum sutorem quendam incitavit. **Eo exemplo sutor quidam incitatus est.**

Sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit. **Is Caesari allatus est a sutore, cupido pecuniae**

Μονάδες 5 (10 X 0.5)

7. **audita salutatione, confisus:** Να αναλυθούν οι μετοχές με όλους τους δυνατούς τρόπους.

(ιστορικός) **Cum Caesar salutationem audivisset /**

(χρονικός) **Cum Caesar salutationem audiverat /**

Postquam, ubi, ut, simul Caesar salutationem audivit.

Quod / quia confisus est (αντικειμενική αιτιολογία) ,

-
1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

**quod/ quia confisus esset (υποκειμενική αιτιολογία),
cum confisus esset (αποτ. εσωτ. Λογικής διεργασίας)**

Μονάδες 6 (15 X 0.4)

8. quotiescumque avis non respondēbat

δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *solebat*. Εισάγεται με τον χρονικό-επαναληπτικό σύνδεσμο *quotiescumque*, ο οποίος ισοδυναμεί με τον επαναληπτικό *cum*. Εκφέρεται με οριστική, γιατί η πράξη ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη, και συγκεκριμένα, με οριστική παρατατικού (*respondēbat*). Εκφράζει την αόριστη επανάληψη στο παρελθόν και, σε σχέση με την κύρια πρόταση, δηλώνει το σύγχρονο.

quanti nullam adhuc emerat

δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική συγκριτική πρόταση, του ποσού, που λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης (α' όρος σύγκρισης είναι η προηγούμενη κύρια). Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quanti* (που αποτελεί παραβολικό ζεύγος με το *tanti* το οποίο προηγείται στην κύρια) και εκφέρεται με οριστική (*emerat*), γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα.

Συγκεκριμένα, με οριστική υπερσυντελικού, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν και δηλώνει το προτερόχρονο σε σχέση με την κύρια πρόταση.

Μονάδες 6

9. hoste: Να δηλωθεί ο β' όρος σύγκρισης με ισοδύναμο τρόπο.

quam hostis

Μονάδα 1

10. Neminem credideritis patriae consulturum esse: Να δηλωθεί η απαγόρευση με άλλο τρόπο.
Nolite aliquem credere patriae consulturum esse.

Μονάδες 2 (5 x 0.4)

-
1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

11. **ut singulāris proelii eventu cernātur:** Να δηλωθεί ο σκοπός με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Αναφορική τελική πρόταση: **quod...cernatur**

Σουπίνο: **cretum**

Εμπρ. Γενική Γερουνδίου: **cernendi causa/gratia**

Εμπροθ. Αιτιατική Γερουνδίου: **ad / in cernendum**

Μονάδες 4 (4X1)

12. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι τύποι με έντονο χρώμα στο κείμενο:

Caesaris: γενική ενδιαφερομένου προσώπου στο interfuit

corvo: δοτική προσωπική στο venit in mentem

verbōrum: γενική συμπλήρωμα της περιφράσης venit in mentem (αντικείμενο)

pugnā: αφαιρετική (κυρίως) του χωρισμού ή της απομάκρυνσης από το abstinerent

a duce: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο laccessitus est.

consulis: γενική υποκειμενική στο iniussu.